

Raport
Rzecznika Funduszy Europejskich
Województwa Łódzkiego
z działalności w 2020 roku

Łódź, marzec 2021 roku

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Pomocy Technicznej RPO WŁ 2014-2020

Skróty używane w dokumencie

RFE	Rzecznik Funduszy Europejskich, o którym mowa w art. 14a ustawy wdrożeniowej
IZ	Instytucja Zarządzająca
MFiPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
RPO WŁ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

Działania Rzecznika Funduszy Europejskich mają na celu wsparcie wnioskodawców i beneficjentów poprzez monitorowanie wdrażania funduszy unijnych, w szczególności RPO WŁ, sygnalizowanie poszczególnym instytucjom systemu wdrażania dostrzeżonych w tym zakresie problemów oraz przedstawiania propozycji usprawnień w procesie realizacji zadań związanych z wydatkowaniem środków unijnych. Zadania te wykonywane są przede wszystkim poprzez kontakt z wnioskodawcami, beneficjentami, jak i innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem funduszy unijnych.

Zgodnie z art. 14a ustawy wdrożeniowej, Instytucja Zarządzająca powołuje spośród swoich pracowników Rzecznika Funduszy Europejskich. RFE może również powołać, spośród swoich pracowników, instytucja uczestnicząca w realizacji programów operacyjnych inna niż IZ. W województwie łódzkim tacy rzecznicy nie zostali powołani.

Do najważniejszych zadań Rzecznika należy w szczególności:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji programu operacyjnego przez właściwą instytucję,
- analizowanie przedmiotowych zgłoszeń,
- udzielanie wyjaśnień w zakresie ww. zgłoszeń,
- dokonywanie okresowych przeglądów procedur w ramach programu operacyjnego obowiązujących we właściwej instytucji,
- formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji.

Podstawa prawna raportu

Podstawą opracowania niniejszego raportu jest art. 14a ust. 7 ustawy wdrożeniowej. Zgodnie z przywołanym przepisem Rzecznik Funduszy Europejskich sporządza, w terminie do 31 marca, roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go IZ, która to zamieszcza go na swojej stronie internetowej.

Raporty za lata 2017-2019 znajdują się na stronie <https://rpo.lodzkie.pl>.

Określenie otoczenia formalno-prawnego Rzecznika Funduszy Europejskich

Na mocy uchwały nr 1631/17 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2017 roku w sprawie powołania Rzecznika Funduszy Europejskich Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego oraz uchwały nr 1459/19 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 5 listopada 2019 r. zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego funkcję Rzecznika pełni

Zastępca Dyrektora Departamentu Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Bezpieczeństwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Funkcja Rzecznika Funduszy Europejskich ujęta jest także w Opisie Funkcji i Procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej i Instytucji Certyfikującej Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Łódzkiego.

RFE wykonywał swoje zadania przy pomocy Wydziału Bezpieczeństwa Danych oraz pomocniczo przy udziale Wydziału Obsługi Kontroli i Skarg. W ramach Wydziału Bezpieczeństwa Danych funkcjonuje stanowisko głównego specjalisty ds. obsługi Rzecznika Funduszy Europejskich. Jest to swoiste biuro RFE, gdzie przyjmowane są zgłoszenia, gromadzony jest materiał dowodowy w sprawie, przygotowywane są rekomendacje i wnioski. Dodatkowo, w strukturze Wydziału Obsługi Kontroli i Skarg istnieje stanowisko inspektora ds. kontroli i skarg. Każdorazowo dokonywano bowiem analizy, czy zgłoszenie wpływające do urzędu winno być procedowane wg przepisów ustawy wdrożeniowej czy też zgodnie z działem VIII kpa jako skarga bądź wniosek. Konieczność wyznaczenia linii demarkacyjnej wynika z art. 14 ust. 9 ustawy wdrożeniowej, zgodnie z którym do realizacji zadań Rzecznika nie stosuje się przepisów kpa, a przepisy działu VIII stosuje się odpowiednio.

Zakres Raportu

Raport przedstawia opis działań podjętych przez RFE w 2020 roku w zakresie realizacji zadań określonych w art. 14a ustawy wdrożeniowej, tj. w zakresie:

- rozpatrzonych zgłoszeń (liczba i rodzaje zgłoszeń, sposób ich rozpatrzenia),
- przygotowanych i przekazanych do właściwych podmiotów rekomendacji,
- przeprowadzonego przeglądu procedur.

Działania Rzecznika w roku 2020

Rozpatrywanie zgłoszeń

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. do RFE wpłynęło 40 zgłoszeń. Podstawowym kanałem komunikacji był e-mail. Z uwagi na obostrzenia związane z epidemią Covid-19, możliwość zgłoszenia skarg osobiście była ograniczona, a jedynie 5 spraw przesłano do Urzędu pisemnie.

W analizowanym roku najwięcej skarg wpłynęło od przedsiębiorców. Podmioty, które zgłaszały się do Rzecznika miały różnorodną formę prawną – od przedsiębiorców prowadzących

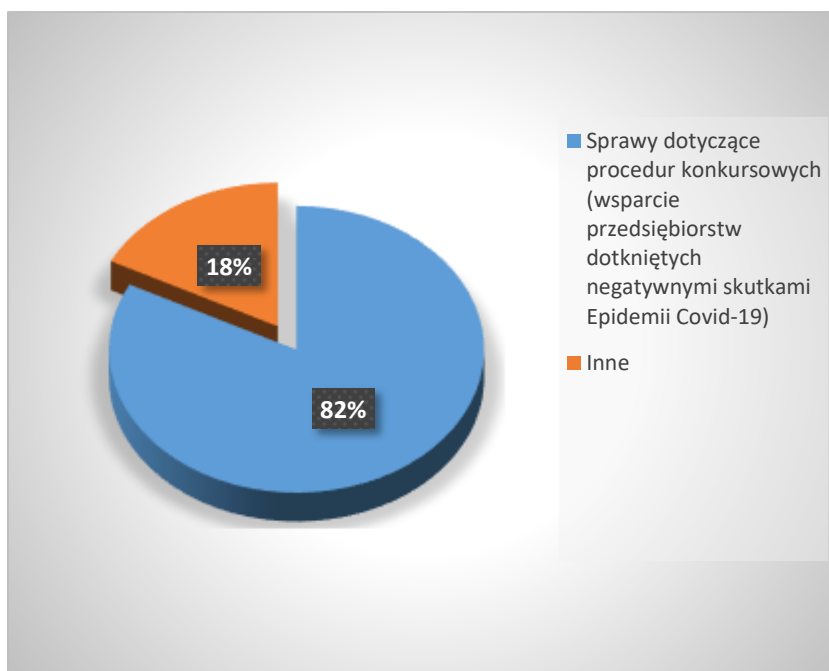

jednoosobową działalność gospodarczą aż do osób prawnych (spółki z o.o.). Wśród zgłoszeń wpływających do Rzecznika tylko 1 pochodziło z sektora publicznego (gmina z woj. łódzkiego).

Najczęściej pojawiającymi się w zgłoszeniach kwestiami były skargi na:

- nieprawidłowości w związku z pierwszym naborem na tzw. kapitał obrotowy i podejrzeniem nierównego dostępu do aplikacji konkursowej,
- utrudnioną możliwość skontaktowania się z instytucji wdrażających RPO WŁ,
- brak informacji co do statusu złożonego wniosku,
- nieaktualne informacje zapisane w generatorze wniosków,
- nieprecyzyjne informacje dotyczące wymaganych dokumentów, procedur ich składania oraz poprawiania,
- przyjęte kryteria punktowe oraz nieprecyzyjnie określony katalog dotacji.

Zdecydowana większość spraw, bo aż 82% pochodziło od podmiotów, które aplikowały o środki w ramach konkursów mających na celu wsparcie przedsiębiorstw dotkniętych negatywnymi skutkami epidemii Covid-19, w szczególności w ramach konkursu na tzw. kapitał obrotowy. Rzecznik zarejestrował również sprawy dotyczące problemów w zakresie realizacji projektów oraz kwestii związanych z możliwością naruszenia procedur w projektach (zgłoszenia dotyczyły samych beneficjentów a nie instytucji organizujących konkursy).

Podział spraw wg. kategorii wpływających w 2020 r. do RFE

Jak przedstawia powyższy wykres, w 2020 r. najczęściej spraw skierowanych do RFE dotyczyło zgłoszeń w związku z konkursami skierowanymi do przedsiębiorstw dotkniętych negatywnymi skutkami epidemii Covid-19. Jednakże, biorąc pod uwagę ogólną liczbę wniosków złożonych np. w ramach konkursu na tzw. kapitał obrotowy, trzeba uznać, że liczba skarg miała charakter znikomy (33 zgłoszenia wobec kilkunastu tysięcy wniosków).

W ramach konkursu nr RPLD.02.03.01-IP.02-10-070/20 (Wparcie MŚP negatywnie dotkniętych skutkami epidemii Covid-19) złożono 1463 wniosków o dofinansowanie, z czego do dofinansowania wybrano 201 projektów. W ramach tego konkursu wpłynęło 70 protestów, przy czym zgodnie z art. 14a ust. 8 przepisów dot. funkcji rzecznika nie stosuje się do procedury odwoławczej. Skargi dotyczące tego konkursu wynikały z nieprzyznania dofinansowania. Jednakże w takich przypadkach Rzecznik pouczał strony o możliwościach wynikających z postępowania odwoławczego uregulowanego w ustawie wdrożeniowej.

Ponadto 17 zgłoszeń e-mailowych dotyczyło konkursu RPLD.02.03.01-IP.02-10-071/20. Dodatkowo, w dniu otwarcia konkursu Rzecznik otrzymał wiele zgłoszeń telefonicznych dot. naboru. Wszystkie zgłoszenia dotyczyły braku możliwości zalogowania się do generatora wniosku. Po otrzymaniu zgłoszeń natychmiast interweniowano w tej sprawie w Centrum Obsługi Przedsiębiorcy. W dniu 7 września 2020 r. IOK ogłosiła anulowanie konkursu z uwagi na przeszkody techniczne uniemożliwiające przeprowadzenie naboru.

Pozostałe zgłoszenia dotyczyły konkursu nr RPLD.02.03.01-IP.02-10-072/20 („Dotacja na kapitał obrotowy”). W ramach naboru złożono aż 12409 wniosków o dofinansowanie, a wartość złożonych projektów ogółem wyniosła 521 010 940,08 zł. Wartość ta wielokrotnie przewyższała kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w ramach niniejszego konkursu, która wynosiła 57 304 000 zł. Ostatecznie do dofinansowania wybrano 1903 projekty o wartości dofinansowania 57 197 327,59 PLN. Z uwagi na uproszczony charakter naboru, w ramach konkursu nie przewidywano składania protestów. Zgłoszenia były przesłane przez niezadowolonych przedsiębiorców, którym nie przyznano dofinansowania. Każdorazowo weryfikowano powody takiej decyzji i informowano o tym podmioty zgłaszające. Nie stwierdzono, aby doszło do naruszenia procedur w tym zakresie.

Wnioski płynące ze zgłoszeń dotyczących w/w konkursów będą przedmiotem rekomendacji wspólnej rzeczników wojewódzkich (opisano poniżej w części dot. rekomendacji).

Oprócz zgłoszeń dotyczących konkursów organizowanych przez Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, do RFE wpłynęły wnioski o zajęcie stanowiska m.in. w zakresie kwalifikowalności wydatków po okresie realizacji projektów czy też stosowania zasady konkurencyjności przy wyborze firm szkoleniowych. Rzecznik Funduszy Europejskich każdorazowo po otrzymaniu zgłoszenia dokonywał jego szczegółowej analizy, a następnie występował do właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego lub innej właściwej Instytucji

działającej w ramach RPO WŁ z wnioskiem o stosowane wyjaśnienia. Na podstawie analizy całości zebranego w danej sprawie materiału, RFE zajmował stanowisko i informował o nim podmiot wnoszący zgłoszenie. I tak np. w temacie kwalifikowalności wydatków po okresie realizacji projektów przeanalizowano informacje pokontrolne, opinie prawne w analogicznych sprawach oraz stanowiska MFiPR. Po analizie Rzecznik zajął stanowisko w sprawie oraz przekazał je beneficjentowi. Z kolei w sprawie dotyczącej korekty finansowej nałożonej w ramach kontroli z tytułu naruszenia zasady konkurencyjności, RFE wystąpił do instytucji kontrolującej o przekazanie dokumentacji i zaprezentowanie swojego stanowiska. Z uwagi na niewyczerpujące informacje, rzecznik jeszcze kilkakrotnie wzywał podmiot kontrolujący do przekazania informacji niezbędnych do przeanalizowania sprawy. Ostatecznie beneficjent otrzymał od RFE informacje co do zasadności nałożenia korekty oraz jednocześnie pouczenie, jakie środki przysługują beneficjentom, którym zakwestionowano kwalifikowalność wydatków.

Do Rzecznika Funduszy Europejskich wpłynęły również pojedyncze zgłoszenia dot. bonów szkoleniowych czy też skargi na realizatorów projektów, a nie na instytucje organizujące konkurs. W takich przypadkach RFE przekazywał informacje do właściwych instytucji celem ich zweryfikowania i ewentualnego wykorzystania przy rozliczaniu projektów.

Rekomendacje

W 2020 roku odstąpiono od przedstawienia indywidualnych rekomendacji z uwagi na charakter wpływających do RFE zgłoszeń. W zdecydowanej większości dotyczyły one konkursów dla przedsiębiorstw poszkodowanych przez epidemię Covid-19. Organizacja tego typu konkursu była przedmiotem kilku narad zorganizowanych przez rzecznika działającego przy MFiPR. Aby wypracować jak najbardziej efektywne rekomendacje ustalono, że realizacja naborów o podobnym charakterze będzie przedmiotem oceny i wspólnych rekomendacji rzeczników działających pod egidą RFE przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Rekomendacje zostaną wypracowane podczas zaplanowanych sesji i grup roboczych, w których brać będą udział poszczególni rzecznicy. Podstawą raportu rzeczników będą doświadczenia ze wszystkich województw, które organizowały podobne konkursy, a także raport ze stycznia 2021 r. przygotowany przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Rekomendacje mają przyjąć charakter horyzontalny i dotyczyć konkursów skierowanych dla przedsiębiorców.

Okresowy przegląd procedur

W 2020 roku, RFE na bieżąco monitorował procedury związane z konkursami. Każdorazowo, gdy zgłoszenie dotyczyło np. terminu oceny wniosku czy terminu rozpatrzenia odwołania, RFE występował do właściwej instytucji z wnioskiem o odniesienie się do zarzutów oraz o postępowanie zgodnie z przyjętym regulaminem konkursu/ustawą wdrożeniową. Z uwagi na fakt, że największa liczba zgłoszeń dotyczyła konkursów dla przedsiębiorstw poszkodowanych przez epidemię Covid-19, Rzecznik weryfikował, czy Centrum Obsługi Przedsiębiorców w prawidłowy sposób stosuje istniejące procedury.

Inne działania

Poza wyżej wymienionymi zadaniami, RFE podejmował również inne działania niekwalifikujące się do żadnej z wymienionych powyżej kategorii spraw. Były to przykładowo cykliczne spotkania rzeczników organizowane przez MFiPR – w roku 2020, z uwagi na sytuację epidemiologiczną, wszystkie grupy robocze miały charakter spotkań on-line.

Inne zadania to prowadzenie bieżących spraw związanych z RPO WŁ, w tym przeprowadzanie postępowań wyjaśniających w sprawach wpływających do RFE, ale nie stanowiących zgłoszenia w rozumieniu ustawy wdrożeniowej. Były to na przykład sprawy, w których toczy się postępowanie odwoławcze – jest ono z mocy art. 14 ust. 8 wyłączone z działań RFE. Rzecznik prowadził także stałą współpracę z RFE z innych województw lub instytucji. Rzecznik udzielał również informacji o możliwych formach dofinansowania i kierował zainteresowanych do właściwych instytucji organizujących konkursy.

Wnioski

Działalność Rzecznika w 2020 roku uwarunkowana była panującą sytuacją epidemiologiczną. Z jednej strony ograniczona została możliwość osobistego kontaktu, przyjmowania zgłoszeń, udzielania informacji. Z drugiej strony ogromna większość zgłoszeń dotyczyła konkursów dot. wsparcia przedsiębiorstw poszkodowanych przez Covid-19. Z analizy liczby zgłoszeń wynika jednak, że liczba skarg w stosunku do ogólnej liczby złożonych projektów była niewielka. Pomimo tego, zgłoszenia te zostaną wykorzystane do opracowania horyzontalnych rekomendacji.

Raport opracowano w marcu 2021 roku

